

Universitat Autònoma de Barcelona

CARTOTECA GENERAL

PLA GENERAL DE LA COL·LECCIÓ

Revisat a Juliol de 2016

0. INTRODUCCIÓ A LA VERSIÓ REVISADA DEL PLA	2
1. OBJECTIUS	2
2. DESTINATARIS	2
3. COL·LECCIÓ	2
3.1. Tipologia documental	2
4. SELECCIÓ I ADQUISICIÓ DEL FONDS	7
4.1. Responsabilitats de selecció	7
4.2. Criteris de la selecció	7
4.3. Vies d'adquisició	7
4.4. Finançament	8
5. POLÍTICA DE PRESERVACIÓ, EMMAGATZEMATGE I RETIRADA	8
6. AVALUACIÓ I REVISIÓ DEL PLA	9

0. Introducció a la versió revisada del Pla

El present document és la segona revisió del Pla de Col·lecció de la Cartoteca, redactat el 2005 i revisat per primer cop el 2010. En aquesta ocasió, la donació d'una col·lecció de mapes dels segles XVII-XVIII al mateix temps que la participació de la Cartoteca en l'adquisició de la llicència campus del programari ArcGis, ha obligat a revisar alguns apartats del pla. Els canvis s'han produït en els punts referents a l'abast cronològic dels mapes i en el de cartografia digital.

1. Objectius

La Cartoteca General és la unitat del Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona especialitzada en la prospecció, adquisició, conservació i difusió de documentació cartogràfica. L'objectiu del present document és establir les directrius bàsiques per tal de dotar la Universitat d'una col·lecció equilibrada i adient, i fer que els fons cartogràfics que la componen siguin adequats als seus objectius: docència, discència, investigació i extensió universitària.

2. Destinataris

Aquest document està adreçat al personal acadèmic i al personal bibliotecari amb responsabilitats en el desenvolupament, i conservació de la col·lecció de la Cartoteca UAB i, en general, a tota la comunitat universitària.

3. Col·lecció

3.1. Tipologia documental

La documentació cartogràfica que ha de formar la col·lecció de la Cartoteca es presenta bàsicament en cinc tipologies de material. Són les següents:

- a) Obres de referència
- b) Mapes
- c) Atles
- d) Fotografia aèria vertical
- e) Cartografia digital

A continuació es descriu la tipologia documental, el seu abast temàtic, cronològic i geogràfic de manera general. Els plans de col·lecció específics recolliran les particularitats i criteris concrets per a cada tipologia.

a) Obres de referència

En el context de la Cartoteca, entenem per obres de referència aquells documents no pròpiament cartogràfics quant a format, però que ofereixen informació puntual o general sobre qüestions de cartografia (conceptes, definicions, història ...) o referències d'altre material cartogràfic no disponible al propi servei. Bàsicament, s'enquadrarien dins les següents categories:

- Bibliografies / Inventaris
- Catàlegs de fons cartogràfics (d'institucions o d'exposicions)
- Diccionaris
- Directoris (i documentació sobre associacions o grups relacionats amb la cartografia)
- Nomenclàtors, toponímia, onomàstica.
- Història de la cartografia.
- Actes de conferències, congressos
- Reculls de cartografia històrica

Es pretén formar una col·lecció bàsica de consulta, sense pretensió d'exhaustivitat en cap de les categories assenyalades, que ajudi a resoldre problemes puntuals en la recerca d'informació. Les característiques d'aquests materials són aplicables a qualsevol que sigui el suport en que es presenti el document.

Abast temàtic:

L'abast temàtic serà l'exposat anteriorment per a les categories establertes. Així mateix, serà recollida qualsevol documentació que pugui aportar el tipus d'informació indicada més amunt.

Abast cronològic:

No existeix una limitació temporal.

Abast geogràfic:

No existeix una limitació geogràfica, però es prioritzarà l'entorn de Catalunya i Espanya.

b) Mapes

La col·lecció de mapes és formada per documents cartogràfics editats en fulls solts de dimensions variables. Els mapes poden ser en full únic o fraccionats en fulls (sèrie cartogràfica). Les característiques dels mapes no editats en paper (suport electrònic) quedaran descrites a l'apartat e) Cartografia digital

Abast temàtic:

De forma general i en base a la informació que ofereixen, la Cartoteca agrupa el seu fons en les següents categories:

- Topogràfics
- Planimètrics
- Comunicacions (xarxes de carreteres, de ferrocarrils, etc.)
- De base
- Geografia física (geologia, vegetació, hidrografia, etc.)
- Geografia humana (planejament urbanístic, cultius, etc.)
- Basats en imatges (imatges satèl·lit, ortofotomapes)

Es donarà prioritat a l'adquisició de col·leccions topogràfiques, certes temàtiques de geografia física (geologia, vegetació) i humana (planejament urbanístic, cultius), i mapes basats en imatges.

Abast cronològic:

Es prioritzarà l'adquisició de material modern (a partir del S.XX.) i l'entrada de material antic es farà d'acord a les següents premisses:

- adquisició de facsímils (per obres d'àmbit català i/o espanyol) i reculls de cartografia antiga d'aquelles obres rellevants per a la cartografia
- acceptació de donatius que constitueixin una col·lecció en bon estat i aportin documentació d'interès per al conjunt de la col·lecció

Abast geogràfic:

No s'exclou cap àmbit geogràfic. Tanmateix, s'estableixen diferents polítiques d'adquisició en funció de l'escala del mapa.

- Escales generals: inferiors a 1:500 000 i fins 1:5 000 000
Cobertura de l'àmbit mundial
- Escales de reconeixement: entre 1:500 000 i 1:100 000
Cobertura de l'àmbit mundial per als països de que en disposin

- Escales d'inventari: entre 1:100 000 i 1:25 000
Cobertura de l'àmbit europeu, Espanya inclosa.
En el cas de Catalunya, l'escala més gran arribaria fins el 1:5 000 i en casos puntuals alguna sèrie de 1:2 000

c) Atles

Els atles són aquella col·lecció sistemàtica de mapes o altres documents cartogràfics editats, bàsicament, en format llibre. Les característiques dels atles no editats en paper (suport electrònic) quedaran descrites a l'apartat e) Cartografia digital

Abast temàtic:

No existeix cap limitació temàtica. No obstant, es procurarà cobrir amb atles tots aquells trets de la superfície terrestre que no siguin prou complets amb mapes temàtics de geografia física i humana o en els que el tipus d'informació que es proporciona és més fàcil d'obtenir en aquest format.

Abast cronològic:

No existeix cap limitació cronològica, encara que, com amb la resta de materials, es prioritzarà la documentació sobre el segle XX i posterior (a excepció dels atles històrics).

Abast geogràfic:

En relació amb la cobertura geogràfica, s'estableixen dos grans blocs:

- atles de cobertura mundial: atles generals que abasten el globus terraquí. Intentar actualitzar cada dos/tres anys, com a màxim, la col·lecció amb l'adquisició d'atles de producció recent, sense excloure els bàsics o escolars.
- atles per zones / països: es prioritzarà, com en la resta de material, l'àrea de Catalunya i Espanya. A l'igual que amb l'abast temàtic, s'intentarà cobrir amb atles aquelles zones o països que no disposin de cartografia en fulls, si en tenen. En les zones de que es disposa d'una bona cobertura topogràfica, es procurarà millorar la seva cobertura temàtica.

d) Fotografia aèria vertical

La col·lecció de fotografies aèries verticals recull els contactes de les fotografies realitzades per diferents vols fotogramètrics, amb disponibilitat d'observació estereoscòpica del relleu. Els usos d'aquest tipus de material s'han vist reduïts amb la difusió i precisió dels ortofotomapes, de manera que la seva adquisició es realitzarà de manera puntual.

Abast temàtic:

No aplicable

Abast cronològic:

No existeix una limitació temporal, per bé que s'intentarà cobrir la zona del Vallès i Barcelonès, cada deu anys aproximadament. Les característiques de la fotografia aèria no presentada en paper (suport electrònic) quedaran descrites a l'apartat e) Cartografia digital.

Abast geogràfic:

S'incidirà en l'establiment d'una col·lecció amb cobertura el més completa possible del Vallès i Barcelonès com a àmbit preferent, en segon lloc de Catalunya i, finalment, de zones concretes de la resta d'Espanya. A més, es mantindrà (bàsicament de Catalunya) una col·lecció de jocs de fotogrames per a la realització de pràctiques docents.

e) Cartografia digital

Qualsevol dels tipus precedents de documentació cartogràfica pot presentar-se també en suport digital. Per establir uns criteris d'adquisició diferenciarem les següents tipologies:

- Atlès digitals i productes multimèdia:

Inclouen, entre d'altres, atlès interactius generalistes o específics, índexs toponímics (*Gazetteers*) i reculls de cartografia i catàlegs d'altres institucions. La seva adquisició serà molt selectiva i en funció de l'oportunitat docent i investigadora que ofereixin.

- Cartografia digital en format ràster / vectorial:

Aquest tipus de cartografia es troba majoritàriament de manera gratuïta a la xarxa, ja que els organismes productors la ofereixen directament al ciutadà. Es potenciarà aquest tipus d'accés i només s'adquirirà cartografia en format ràster

en aquelles ocasions en les que aquesta sigui l'única opció de consulta possible. L'adquisició de cartografia vectorial no queda contemplada.

- Programari per a cartografia digital:

La Cartoteca posa a disposició del seus usuaris punts de consulta i ús d'aquells sistemes d'informació geogràfica que són utilitzats a la Universitat. En el cas de programaris de pagament, la Cartoteca pot col·laborar en l'adquisició de llicències generals per a tot el campus, però no assumirà compres de llicències per a ordinadors individuals del servei.

L'abast cronològic, geogràfic i temàtic serà aquell corresponent al tipus de documentació cartogràfica en suport paper que li sigui adient.

4. Selecció i adquisició del fons

4.1. Responsabilitats de selecció

La responsabilitat en la selecció del material a adquirir recau en el/la responsable de la Cartoteca i el/la coordinador/a acadèmic/a de la mateixa, a proposta del personal acadèmic i del personal de la Cartoteca.

4.2. Criteris de la selecció

Els criteris generals de la selecció han quedat exposats anteriorment en la descripció de l'abast temàtic, cronològic i geogràfic de cada tipus de document. Tanmateix, altres criteris més específics quedaran inclosos en els documents que desenvolupin els diferents plans de la col·lecció a un nivell més concret.

4.3. Vies d'adquisició

Les vies d'adquisició de la Cartoteca General són les següents:

- Compra: seguint la normativa d'adquisicions de la Universitat, s'adquiriran aquells documents que es considerin adequats, tant a través de proveïdors homologats com d'aquells que ofereixin documentació d'interès en un moment determinat.
- Conveni: subscripció de convenis amb entitats productores de cartografia que cediran una còpia de la seva producció a la Cartoteca com a servei de consulta públic. Actualment es manté un conveni vigent amb l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.
- Intercanvi: donada la tipologia de material, l'intercanvi no és una modalitat principal d'adquisició. No obstant, per a aquella documentació només

accessible per aquesta via, es col·laborarà amb el Servei d'Obtenció de Documents del Servei de Biblioteques UAB, servei encarregat d'efectuar els tràmits pertinents.

- Donatiu: la Cartoteca acceptarà tots aquells donatius que consideri adients, seguint les pautes d'acceptació de donatius del Servei de Biblioteques.
- Accés lliure a Internet: es farà un seguiment d'aquella cartografia disponible a través de la xarxa, la qual formarà part de la col·lecció a través d'enllaços des del catàleg i/o des de les pàgines web de recursos, si es considera adient i adequada (veure apartat 3.1 e)).

4.4. Finançament

Al marge del pressupost ordinari de funcionament de la Cartoteca, la compra del material cartogràfic es realitza, bàsicament, a través de les següents partides pressupostàries:

- ajuts de l'administració autonòmica i estatal
- pressupostos extraordinaris de la UAB

5. Política de preservació, emmagatzematge i retirada

La política de preservació de la Cartoteca es duu a terme en base als següents aspectes:

- el correcte emmagatzematge del fons, especialment dels mapes en fulls de dimensions considerables en els armaris adequats a les seves característiques físiques. A aquest efecte, la Cartoteca disposa d'armaris verticals i calaixeres horitzontals.
- l'enquadernació d'aquells documents en format llibre (bàsicament atlas) que ho requereixin, pel seu ús reiterat. Es realitzarà una revisió anual d'aquest fons per tal de detectar els documents susceptibles de ser enquadrats.
- l'adquisició de facsímils d'aquells documents que per la seva antiguitat i estat de conservació no sigui recomanable oferir en consulta.
- la digitalització i emmagatzematge en el dipòsit digital institucional d'aquells documents, l'estat físic dels quals ho requereixi. Aquesta via permetrà, a més d'una millor conservació, una forma de difusió molt més àmplia de la documentació.
- la digitalització i emmagatzematge en el dipòsit digital institucional d'aquells documents que per la seva antiguitat no hagin de ser manipulats directament pels usuaris. Aquesta via permetrà, a més d'una millor conservació, una forma de difusió molt més àmplia de la documentació.

Pel que fa a la retirada de material, aquesta s'efectuarà en base als següents criteris:

- la possible obsolescència del material
- l'existència de duplicats innecessaris
- el deteriorament físic del document, que no permeti la correcta consulta del mateix

6. Avaluació i revisió del pla

Tal com indica el Pla Director de la Col·lecció del Servei de Biblioteques (SdB), el Pla de Col·lecció de la Cartoteca General serà aprovat per la Direcció del Servei de Biblioteques, previ informe favorable de la Comissió d'Usuaris de la Cartoteca General i se'n farà la difusió pertinent a través de les pàgines web del SdB.

La revisió del pla s'efectuarà cada 5 anys.